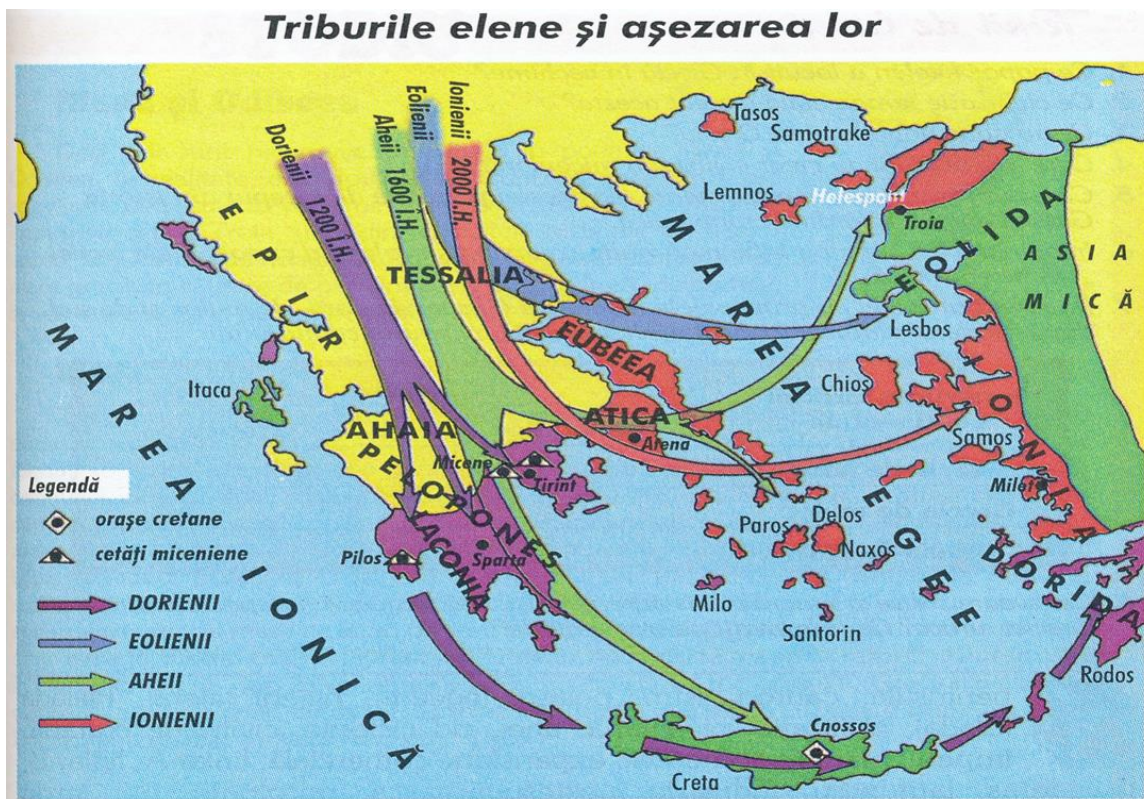

Fișă de lucru recapitulativă (Evaluare finală)– clasa a IX-a

I. Pornind de la harta alăturată stabiliți legătura dintre om și mediul de viață. Precizați cele mai importante cetăți ale grecilor și un eveniment istoric în care a fost implicată cetatea respectivă. Stabiliți asemănări și deosebiri cu un popor din Orientul Antic.

II. Completați în spațiul din stânga caracteristicile regimului politic atenian, în dreapta a celui spartan, iar în spațiul din mijloc treceți elementele comune ale celor două regimuri politice.

Atena	Atena + Sparta	Sparta

III. Citiți textele de mai jos și răspundeți la întrebări:

„La Sparta, Licurg a interzis oamenilor liberi de a avea îndeletniciri aducătoare de câștiguri și a orânduit să fie socotite îndeletniciri ale lor numai acelea prin care se făurește libertatea cetății... A făurit o astfel de monedă, încât nici zece mine n-ar putea să intre într-o casă – fără ca stăpânii sau sclavii s-o știe. Bani despre care vorbesc ar avea nevoie de un loc mare și ar trebui cărați într-un car. Se fac percheziții la cei unde s-ar bănuși că se află aur sau argint. Iar dacă s-a găsit, posesorul suferă o condamnare. Și atunci cine să se mai străduie a câștiga bani într-o cetate în care posedare lor atrage neazuri mai mari decât bucuria folosirii lor.”

(Xenofon, *Statul lacedemonienilor*)

„Din însăși cele întâmplare se poate vedea limpede că statul spartanilor a fost rău întocmit... Fără să primească vreo lovitură, cetatea lor s-a prăbușit fiindcă-i lipseau oamenii... Am putea să mai aducem încă o învinuire temeiului rânduielii pe care a făcut-o legiuitorul... Întreaga Constituție nu ia în seamă decât o față a virtuții: destoinicia ostășească. Firește că spartanii n-au primejduit existența statului câtă vreme au purtat războaie. Puterea lor a fost însă sfârșită când a venit vremea hegemoniei lor; și aceasta fiindcă ei nu știau să-și folosească războiul, nici să facă altceva mai de trebuință decât exercițiile militare.”

(Aristotel, *Politica*)

- a) Enumerați două măsuri luate de către Licurg.
- b) Faceți o comparație între statul atenian și cel spartan și stabiliți care mod de organizare a fost mai bun, aducând argumente în acest sens.
- c). Prezentați organizarea politică a Spartei.

IV. Discursul lui Pericle la mormântul celor căzuți în luptă, la sfârșitul primului an din războiul peloponesiac:

„Avem o Constituție care nu ia nimic din legile altora, ba mai degrabă – în loc să-i imităm pe alții – noi le suntem pildă. Se numește democrație, pentru că orânduirea aceasta nu este în interesul celor puțini, ci în al celor mulți. În neînțelegerile dintre particulari, legea este egală pentru toți. Cât privește dregătoriile, pe fiecare dintre noi îl prețuim pentru îndeletnicirile obștești, potrivit meritului care i-a făcut faima și nu potrivit categoriei sociale căreia îi aparține, ci doar virtuții lui. Omul nevoiaș nu este împiedicat, prin aceasta că nu are un nume vestit, de a înfăptui vreun bine cetății.(...) Ca să vorbesc pe scurt, susțin că statul nostru este o școală pentru Elada și cred că fiecare cetățean e în stare a face față celor mai felurite împrejurări în care s-ar găsi - și aceasta pe cât de ușor, pe atât de bine.”

(Tucidide, *Războiul peloponesiac*)

- a) Dați un titlu acestui discurs.
- b) Identificați virtuțile democrației evidențiate de Pericle.
- c) Menționați motivele pentru care regimul democratic atenian era o școală pentru întreaga Grecie.
- d) De ce Pericle a considerat necesar să vorbească despre virtuțile democrației la mormântul celor căzuți în luptă, la sfârșitul primului an de război contra Spartei?
- e) Argumentați de ce epoca lui Pericle a fost numită secolul de aur al grecilor.

V. Citiți cu atenție sursele de mai jos și răspundeți următoarelor cerințe:

A: „Cât despre romani, după părerea lor, cel mai cuminte lucru pe care îl aveau de făcut era să ducă lupta chiar în preajma Cartaginei, să nu înfrunte primejdia apelor în jurul insulelor, ci să-i combată pe cartaginezi chiar al ei acasă (...). Cartaginezii, temându-se ca orașul lor să nu fie cucerit, trimiseră un sol la consulul roman pentru a obține retragerea acestuia în condiții convenabile ambelor părți (...) Ajungând la convingerea că un astfel de tratat îi va duce în treptat spre pieire sigură, cartaginezii au preferat să continue războiul.

(Cassius Dio, *Istoria romană*)

B: „Războaiele de cucerire duse de romani în afara peninsulei au avut consecințe economice și sociale considerabile. Mai întâi, dacă prădăciunile cauzate de armatele cartagineze

și de populațiile răsculate împotriva hegemoniei romane au afectat profund agricultura romană, Roma a cunoscut de la începutul secolului al III-lea î.Hr. un imens aflux de bogății (...) Clasele înstărite au fost marile beneficiare ale cuceririlor. Nobilimea a acaparat comanda armatelor, guvernările din provincie, toate surse de enorme profituri. În schimb, clasa proprietarilor mici și mijlocii, care constituia baza societății romane a dispărut aproape peste tot. Plebea urbană și-a pierdut în puțină vreme virtuțile civice care o caracterizau în primele secole ale Republicii. Alături de plebe se afla mulțimea de sclavi. Erau, în general, mai dur tratați decât la Atena, frecvent supuși pedepselor corporale și crucificați în caz de greșeau grav.”

(Serge Berstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*, vol. I)

1. Menționați, pe baza textului A, un motiv pentru care romanii luptau în preajma Cartaginei.
2. Selectați din sursa A, două informații aflate în relație cauză-efect, precizând rolul fiecărei informații.
3. Menționați câte un spațiu istoric la care face referire sursa A, respectiv sursa B.
4. Menționați, pe baza sursei B, clasa socială care a beneficiat de pe urma cuceririlor romane.
5. Precizați, pe baza sursei B, un fapt istoric care a avut urmări asupra agriculturii romane.
6. Menționați evenimentul militar la care se referă sursa A, precizând părțile implicate și deznodământul conflictului.

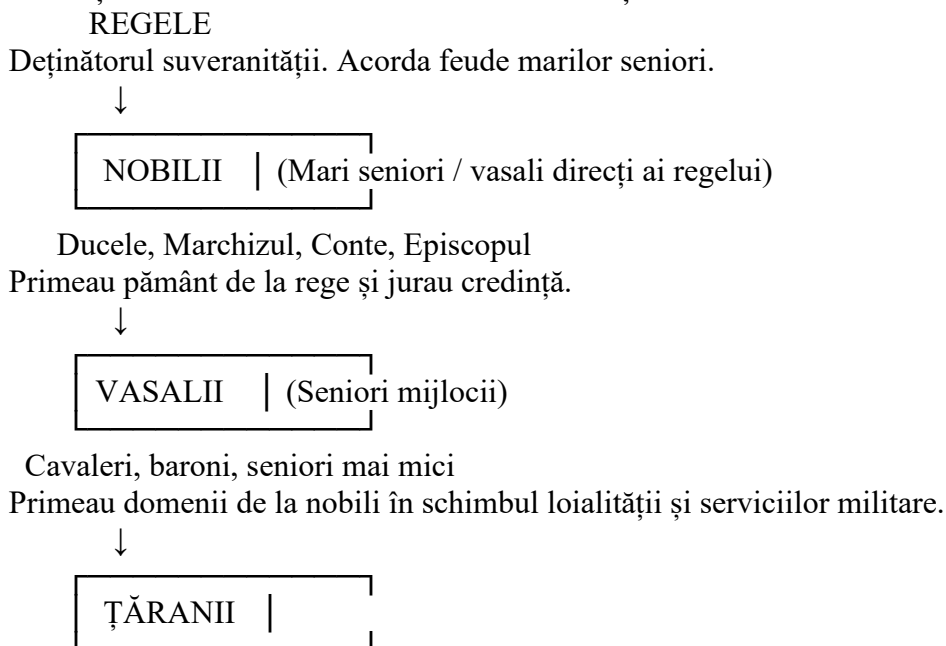
VI. Studiați imaginile de mai jos și răspundeți cerințelor.

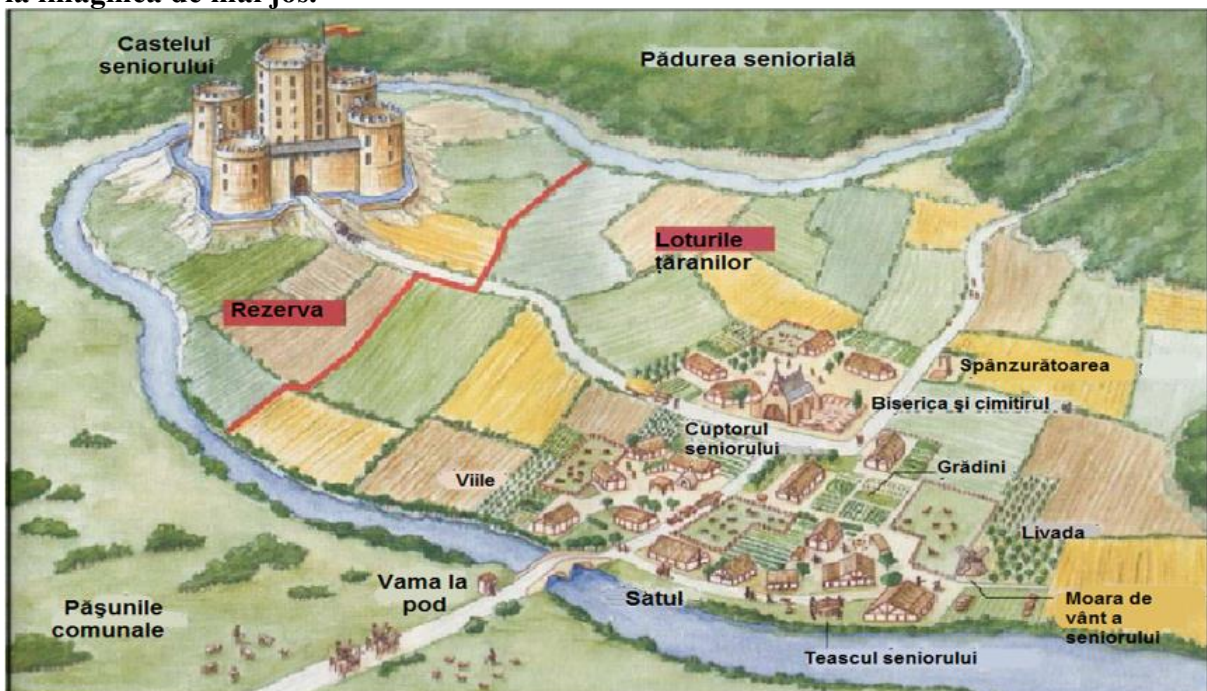
1. Identificați stilurile arhitectonice și epoca în care au fost construite cele două edificii.
2. Alegeți varianta corectă:
Principala caracteristică arhitecturală a catedralei gotice este:
 - a) Coloanele dorice
 - b) Arcul semicircular
 - c) Bolta în cruce pe ogive
 - d) Domul în formă de cupolă.
3. Descrieți în 5-6 rânduri rolul catedralei gotice și a celei romanice în comunitatea medievală.

4. Comentează imaginea catedralei gotice și a celei romanice, prezentate mai sus și identifică 3 elemente specifice stilului gotic și 3 elemente specifice stilului romanic și explică rolul acestora .
5. Argumentează în 6-8 rânduri de ce catedralele gotice pot fi considerate adevărate „biblioteci de piatră”.

VII. Prezentați ierarhia feudală existentă în Europa Occidentală în Evul Mediu, pornind de la schema de mai jos și identificați relațiile dintre categoriile sociale menționate. Precizați elementul care determină aceste relații.

VIII. Realizați o prezentare de aproximativ 15 rânduri a societății feudale pornind de la imaginea de mai jos.

IX. Alege varianta corectă:

1. Un exemplu de stat medieval centralizat este:
 - a) Imperiul Roman
 - b) Țara Românească
 - c) Franța în timpul lui Ludovic al XIV-lea
 - d) Imperiul Bizantin
2. Procesul de centralizare statală presupune:
 - a) Dezintegrarea autorității centrale
 - b) Consolidarea autorității monarhice
 - c) Împărțirea puterii între seniori
 - d) Dispariția impozitelor
3. Un conducător al centralizării în Rusia a fost:
 - a) Ivan al III-lea
 - b) Carol cel Mare
 - c) Napoleon
 - d) Petru cel Mare
4. Ce element a contribuit la întărirea statului francez în Evul Mediu?
 - a) Reforma protestantă
 - b) Războiul de 100 de Ani
 - c) Cruciadele
 - d) Căderea Constantinopolului
5. Monarhia absolută este o formă de guvernare în care:
 - a) Puterea este deținută de mai multe familii nobiliare
 - b) Regele împarte puterea cu parlamentul
 - c) Regele deține întreaga putere executivă, legislativă și judecătorească
 - d) Poporul votează conducătorii.

X. Redactează un scurt eseu (10-15 rânduri) în care să prezinți un exemplu de proces de centralizare statală din Evul Mediu. Precizează cine a fost conducătorul, ce măsuri a luat pentru întărirea autorității centrale și care au fost consecințele acestor măsuri.

XI. Citiți cu atenție sursa de mai jos și răspundeți cerințelor:

„În septembrie 1330, oastea ungară, în fruntea căreia se afla regele însuși, a ocupat cetatea Severin și ținutul înconjurător – vechi obiect de litigiu între cele două țări [...]. Solia de pace trimisă de Basarab lui Carol Robert cu oferta de a-i plăti în continuare tribut și de a îndeplini toate celelalte obligații asumate în anii anteriori cu prilejul restabilirii relațiilor cu Regatul Ungar, a fost categoric respinsă de rege, hotărât să suprimă statul românesc de la sud de Carpați. Înaintarea oștii ungare înăuntrul țării a fost deosebit de anevoioasă. Evitând o luptă decisivă, Basarab a atras oastea ungară adânc în interiorul țării. Lipsit de mijloace de aprovizionare, Carol Robert a fost silit în cele din urmă să ordone retragerea, fără a-și fi împlinit țelul. Dar, pe drumul de înapoiere, în munți, într-o trecătoare foarte îngustă, pe înălțimile căreia se instalase oastea lui Basarab, cavaleria regatului a fost prinsă [...] și a suferit un cumplit măcel. Regele însuși a scăpat cu greu din dezastru în vreme ce o parte însemnată a elitei nobiliare și ecleziastice a regatului său a rămas pe câmpul de luptă. Pentru tânărul stat românesc dintre Carpați și Dunăre, înfruntarea cu marea oaste a unuia dintre cele mai puternice state ale vremii a fost proba focului. Ea a însemnat eșecul definitiv al încercării de a lichida Țara Românească.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

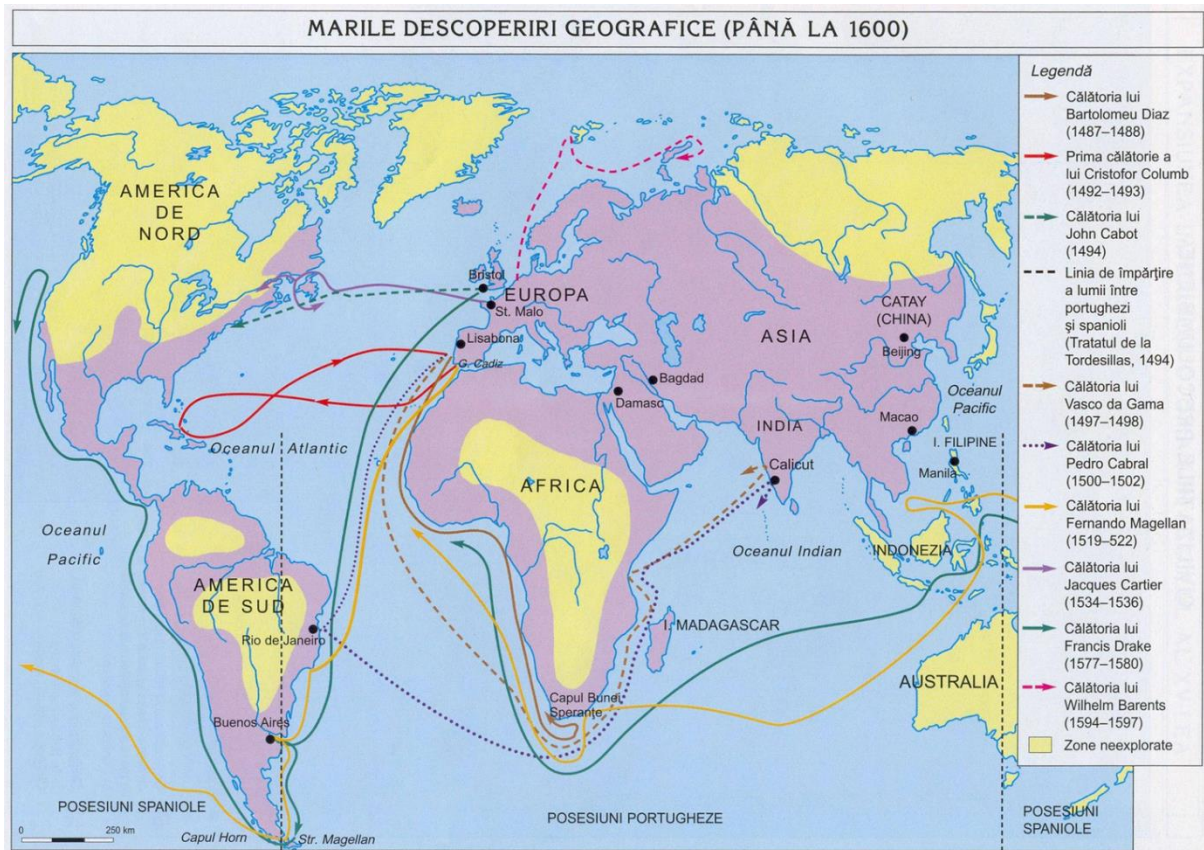
1. Numiți cetatea la care se referă sursa.

2. Menționați un stat medieval format în spațiul românesc, la care se referă sursa.
3. Descrieți bătălia de la Posada folosind trei informații din sursa dată.
4. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursă.
5. Prezentați alte două fapte istorice desfășurate în contextul constituirii statelor medievale, în secolul al XIV-lea, în afara celor la care se referă sursa dată.
6. Precizați un conducător politic din a doua jumătate a secolului al XIV-lea care a menținut integritatea Țării Românești prin mijloace diplomatice și militare.

XII. Identificați autorul și titlul picturii de mai jos. Încadrați pictura în curentul care se integrează. Considerați că tabloul reflectă idealurile artistice ale Renașterii? Argumentați răspunsul. Compară această lucrare cu alte lucrări ale epocii și stabiliți două asemănări și două deosebiri.

XIII. Identificați cu ajutorul hărții traseul expedițiilor și cei mai importanți exploratori. Stabiliți trei cauze și trei consecințe ale marilor descoperiri geografice.

XIV. Stabiliți două cauze și două consecințe ale Reformei religioase.

XV. Prezentați etapele și două consecințe ale Războiului de 30 de ani.